

Resum de les opinions del Grup de Lectura en la trobada del 18 de febrer de 2013 sobre LA NEVADA DEL CUCUT, de Blanca Busquets:

En línies generals els lectors va coincidir a dir que la novel·la té una bona arrencada i que treballa les dues històries temporals diferents fent servir uns nexes molt específics, com el quadre abstracte, la bessonada, l'hostaleria, etc, que ràpidament ens indiquen la clara connexió entre passat i present narratius. Un d'aquests lligams, però, l'admiració per Caterina Albert i la seva *Solitud*, es va trobar tal vegada un pèl reiteratiu, atesa la referència constant que se'n fa a la novel·la, obra d'altra banda d'un simbolisme molt marcat i volgut per part de l'autora a través de la pintura, el foc, les finestres, la boira, l'acte d'escriure, etc.

Pel que fa a l'estructura, el fet que s'alternés sempre exactament la història del passat amb la del present provoca una previsibilitat que de vegades pot ser negativa, ja que el lector sap anticipadament el salt temporal que hi haurà i això pot fer comparar excessivament les dues parts, com si es tractés de dues obres que cal contraposar. Es va creure que si el salt d'època no fos tan previsible, qui llegeix tindria la sensació de més unitat en l'obra.

Quant a la forma i sobretot a la puntuació de la novel·la, es va trobar adequada la lògica del discurs continuat en la part antiga de la novel·la, ja que es tracta del monòleg en primera persona que redacta Tònia, però ja no es va entendre tant en la part actual, atesa la narració omniscient. La manca de representació tipogràfica dels diàlegs, tot i que de vegades fa tornar enrere al lector i això sempre és molest, és perfectament justificable en la història narrada per Tònia, perquè parla ella i és ella qui explica què deia l'un i què deia l'altre, però es fa més difícil d'acceptar en el relat sobre Lali perquè, d'alguna manera, contradiu el plantejament del narrador en tercera persona.

Com que l'estructura dual del llibre crida a la comparació, la majoria de lectors van trobar que la història situada en el primer terç del segle XX és literàriament més atractiva que la moderna. Va agradar que els relats comparessin la lluita de dues dones en èpoques diverses, tot i que també es va dir que el relat de l'època actual, el de Lali, de vegades semblava situat una vintena d'anys abans de la realitat que vivim avui en dia.

Altres aspectes argumentals que van cridar l'atenció i cert debat van ser la pujada primera de Jordi Rigual als Cingles, ja que es va trobar poc justificada, més enllà d'una possible premonició molt agafada pels pèls, i també la coartada que, anys enrere, emparava la relació entre cosins pel que fa als amors furtius, ja que malgrat el tancament de l'època de Tònia el fet de sortir amb un cosí era amplament tolerat, circumstància que facilitava tota mena de «franqueses» que anaven més enllà de les merament familiars.

També es va comentar el conflicte històric i generalitzat que hi havia en la majoria de cases entre la sogra (el poder establert) i la jove (el poder incipient) i el maltractament

que entre les pròpies dones s'infligien per conservar o assolir cotes de poder dins de l'organització de les cases o en la gestió de la seva economia.

Més que una obra de denúncia feminista, *La nevada del cucut* es va entendre com una novel·la que retrata un món on la feminitat viu empresonada, on sovintegen els homes dèspotes, cruels, insensibles i explotadors —començant pel pare de Tònia i Roser, a la qual ven a Ciri, un vidu maltractador i assassí—, i on també les mateixes dones reprimeixen les més joves obligant-les, per exemple, a l'ús del mocador al cap —que poc lluny s'estava del burka, per cert— o a casar-se amb qui es dictamini, més enllà dels sentiments, tenint en compte només pactes econòmics i interessos que res tenien a veure amb el desig de la dona afectada. En la novel·la, els casos de Pepa i Roser són de martirologi. Era una època, molt ben descrita per l'autora, en què la dona jove era moneda de canvi i en què la ignorància i la superstició gosaven relacionar l'ús del telèfon amb mantenir converses amb el dimoni i altres barrabassades que la novel·la retrata amb detall.

Els membres del Grup de Lectura van assenyalar que en *La nevada del cucut*, més enllà dels dos personatges femenins principals, Tònia i Lali, protagonistes de les seves diferents èpoques, hi ha una successió molt interessant i llarga de personatges, que donen a l'obra un aspecte coral i una amplitud ressenyable. Se'n van destacar molts, com Robert, l'hostaler pocapena i borratxo, la jove minyona Tineta, Cinta, la llevadora mig bruixa (que potser literàriament hauria donat més de si), els pintors Rigual, tan iguals i tan diferents, etc, i persones del Grup vinculades a l'ensenyament també van trobar molt ben dibuixada la Mercè, capitana de la violència i la vexació sobre Lali en els anys escolars, i que després al cap del temps fa veure que no recorda res i justifica les seves maldats per situacions personals que la feien «ser així».

Com a conclusió es va assenyalar que en *La nevada del cucut* hi ha una gran retroalimentació d'altres obres de la literatura catalana que la influeixen clarament i volgudament, com les de Mercè Rodoreda, Montserrat Roig i, per descomptat, Caterina Albert, sobretot pel que fa als monòlegs interiors de Tònia, dignes hereus literaris dels escrits per les predecessores citades.

També es va opinar sobre la paradoxa dels grans odis en els llocs petits i apartats a on, com passa en l'obra, és molt més important la casa a què es pertany que no pas el parentiu entre la gent. Es va afegir també la gran importància dels silencis dels personatges de l'obra, uns silencis espessos com fang que descriuen angoixes terribles i grans terrors interns.

Es va trobar, tal vegada, un pèl exagerada la repercussió de l'èxit literari de la novel·la de Lali, que costa d'associar a una literatura com la catalana. Va haver-hi també un cert retret al desenllaç de l'obra, que es va trobar excessivament pragmàtic, ja que està relacionat amb la possessió d'unes propietats, tot i que aquest desllorigador ens permet descobrir la raó del sacrifici vital d'un dels personatges importants de l'obra.

Com d'habitud, el nostre agraïment més sincer als components del Grup de Lectura per la seva assistència i per les seves contribucions al debat. Us esperem a la nostra pròxima cita:

• *L'hivern del comissari Ricciardi*, de Maurizio de Giovanni (La Campana, 2011)

(Dilluns, **18 de març** de 2013, a les 7 de la tarda)